

Będzie raport o biedzie

Autor: Marcin Katrynicz
24.06.2008.

Bieda w Polsce dotyka przede wszystkim dzieci i młodzież. Przedstawiony niedawno raport Komisji Europejskiej „Joint Report on Social Protection and Social Inclusion 2008” szacuje, że poniżej poziomu minimum socjalnego znajduje się ponad 50% społeczeństwa, a poniżej poziomu minimum egzystencji żyje 10% Polaków.

Polska znalazła się w czołówce państw Unii Europejskiej, w których odnotowano najwyższy odsetek dzieci zagrożonych ryzykiem ubóstwa. Poniżej progu ubóstwa w Polsce żyje ich 26%. Raport prezentuje diagnozę głównych przyczyn ubóstwa wśród dzieci. Zwraca uwagę na interakcję trzech głównych czynników: brak pracy lub jej niską intensywność, ubóstwo wśród pracujących i niewystarczający poziom dochodu.

Ubożenie, które prowadzi najpierw do ograniczenia wydatków na wypoczynek, zakup odzieży, uczestnictwo w kulturze, opłaty za mieszkanie, a ostatecznie do ograniczenia ilości i jakości żywności – ma określone skutki psychospołeczne. Może prowadzić do osamotnienia, chorób i patologii, a w konsekwencji – do wykluczenia społecznego.

Szacowana przez Komisję Europejską granica ubóstwa to 60% przeciętnego wynagrodzenia, liczone osobno dla każdego kraju Unii Europejskiej. Główny Urząd Statystyczny przyjął w swoich badaniach, że w Polsce relatywny pułap ubóstwa to 50% średniej krajowej. Rodzinom żyjącym poniżej tego progu wystarcza środków na bieżące potrzeby, ale już nie na zaspokojenie tych związanych z rozwojem. Chodzi m.in. o wydatki na książki, szerszy zakres edukacji własnej i dzieci, koszty związane z życiem społecznym rodziny, bilety na koncerty, do kina czy do teatru, wyjazdy wakacyjne.

Poniżej poziomu minimum egzystencji żyje 8% rodzin w Polsce (w tym co czwarta rodzina wielodzietna). Jest to sytuacja, w której nie wystarcza pieniędzy na zaspokojenie podstawowych potrzeb związanych z wyżywieniem, odzieżą czy utrzymaniem mieszkania. Uczucie głodu jest ściśle związane z niskim poczuciem własnej wartości i godności, niezwykle ważnym z punktu widzenia prawidłowego udziału w życiu społecznym.

Niedożywione dziecko ma obniżoną odporność i wydolność, jest bardziej narażone na przewlekłe choroby. Łatwo może zostać wykluczone z grupy rówieśniczej. Głód obniża jego sprawność umysłową, co z kolei przekłada się na gorsze wyniki w nauce, pośrednio wpływając na przyszłe szanse na rynku pracy.

Ubóstwo i wykluczenie społeczne stanowią duże wyzwanie dla nowoczesnej Europy. Istotne znaczenie w walce z tymi zjawiskami ma współdziałanie organizacji pozarządowych, partnerów społecznych oraz lokalnych i regionalnych władz. Katarzyna Buczek

We wrześniowym wydaniu Monitora Unii Europejskiej zamieścimy obszerny „Raport o biedzie w Polsce 2008”. Materiał będzie drastyczny.